

Fond za humanitarno pravo

HlcIndexOut: 019-3173-1
Beograd, 23.01.2012.

Dosije Diković Ljubiše

1. Diković Ljubiša, general-potpukovnik Vojske Srbije (VS), do 12.12.2011. godine na dužnosti komandanta Kopnene vojske VS. 1999. godine, oficir Vojske Jugoslavije (VJ) u činu pukovnika i komandant 37. motorizovane brigade VJ (dalje u tekstu: 37. mtbr), Užičkog korpusa (dalje u tekstu: UK), Druge armije (dalje u tekstu: 2.a) VJ. 37. mtbr, koja je bila stacionirana u Raškoj, te je poznata i kao "Raška brigada".

Dana 12.12.2011. godine, predsednik Republike Srbije postavio je general-potpukovnika Ljubišu Dikovića za načelnika Generalštaba Vojske Srbije.

Diković je rođen 22. 05. 1960. godine u Užicu, Srbija. U Vojsci je od 15.08.1979. godine. Tokom 1994. i 1995. godine, Diković je bio komandant 16. graničnog bataljona i u tom svojstvu, kao nadređeni Nikoli Markoviću, Ivanu Maksimoviću i drugim podoficirima, sudelovao je u hapšenju Muslimana koji su, bežeći pred Vojskom Republike Srpske, potražili spas u Srbiji. Više izbeglih i zarobljenih Muslimana, bez dokumenata, a u nekoliko slučajeva i uz sprovodni list i druga dokumenta, predali su pripadnicima vojnih, policijskih i civilnih tajnih službi Republike Srpske, koji su više vraćenih Muslimana ubili. Posmrtni ostaci četvorice od petorice vraćenih Muslimana, među kojima je Rahmanović Suljo, Musliman iz sela Zapolje, opština Bratunac, pronađeni su i pouzdano identifikovani.¹

---

¹ Baza podataka FHP, izjava svedoka X2000: „Do podataka sam došao u razgovoru sa više oficira bivše JNA i VJ. Ličnu kartu ubijenog Sulja Rahmanovića, kao i sprovodne listove sa identifikacionim podacima ostale četvorice vraćenih i ubijenih Muslimana, čuva u svojoj kući Čedomir Milijašević, ondašnji zamenik Prve čete, 16. grančnog bataljona. Jednoga od petorice Muslimana, uz sprovodni list preuzeo je vojnik po ugovoru, Jelisavčić, nepoznatog imena, sa karaule Jagoštica iz sastava Prve čete 16. graničnog bataljona. Dragan Mitrović, komandir Prve čete 16. graničnog bataljona, svu petoricu zarobljenih Muslimana, 24. jula 1995. godine, predao je Nikoli Markoviću, komandantu 16. graničnog bataljona, a ovaj je dvojicu predao M. Tadiću, inspektoru OUP-a Bajina Bašta, kao referentu za granična pitanja, a dvojicu je predao Bošku Boškoviću, komandantu Skelanskog bataliona VRS. Tadić i Bošković su četvoricu Bošnjaka predali pripadnicima bezbednosti VRS i oni su nakon ispitivanja ubili svu četvoricu, a njihovi ostaci su identifikovani i sve bliže podatke u vezi sa ekshumacijom i identifikacijom znaju Ivan Maksimović, oficir bezbednosti 16.

2. Naređenjem Generalštaba VJ od 29.07.1998. godine, 37. mtbr je 7.03.1999. godine, prepočinjena 52. (Prištinskom) korpusu Treće armije VJ.

3. Pod Dikovićevom komandom, od maja 1998. godine, u 37. mtbr, više oficira Vojne bezbednosti, među kojima i potpukovnici Slobodan Stošić i Miodrag Đorđević, obučavali su i uvežbavali grupe ubica, kriminalaca, čak i nekoliko desetina osuđenih ubica iz zatvora u Sremskoj Mitrovici. Od jula 1998. godine, odvodili su ih na Kosovo, kao dobrovoljce i pripadnike VJ. Mnoge od osuđenih ubica, po zahtevima vojnih i policijskih tajnih službi, sudovi u Srbiji su oslobođili ostatka zatvorskih kazni i pustili na slobodu. Potpukovnik Stošić im je davao uniforme, najubojnija oružja, hemijska i druga sredstva za tih likvidacije, legitimacije i značke pripadnika Vojne bezbednosti.²

4. Dana 20.04.1999. godine, komandant Diković je naredio kapetanu Dragunu Mitroviću i kapetanu Bori Adžemoviću da sa borbenih položaja, dođu do njega zajedno u jednom vozilu, umesto pojedinačno i oprezno, kako nalaže pravila. Vozilo, u kojem su pored Mitrovića i Adžemovića bila i trojica vojnika u pratnji, Aleksandar Milenković, Slobodan Čabarkapa i Boban Nastić, naišlo je na mestu zvanom "Istok mahala" (Srbica/Skenderaj) na zasedu OVK i tom prilikom su stradala sva petorica pripadnika VJ.³

5. Dana 7.03.1999. godine, ili približno tom datumu, pukovnik Diković, kao komandant 37. mtbr, iz kasarne u Raškoj, poveo je na Kosovo Borbenu grupu (BG 37) koja je brojala oko 400 pripadnika. Od toga je oko 250 pripadnika (oficira, podoficira i vojnika) VJ bilo iz 37. mtbr, Uprave Vojne bezbednosti i više kontraobaveštajnih centara, a oko 150 su bili dobro opremljeni i uvežbani dobrovoljci, među kojima desetine osuđenih ubica, kriminalaca, ratnih zločinaca, pod komandom potpukovnika Slobodana Stošića⁴ i Miodraga Đorđevića.⁵

---

graničnog bataljona i Čedomir Milijašević, zamenik komandira Prve čete 16. graničnog bataljona, koji ima i dokumenta u vezi sa zarobljavanjem, predajom, otkrivanjem posmrtnih ostataka i identifikacijom.“.

² Baza podataka FHP, izjava svedoka X2000.

³ Baza podataka FHP, izjava svedoka X2000: "Oficiri i vojnici su poginuli 20. 04.1999. godine, u Drenici. Diković i starešine koje su bile upoznate sa slučajem skrivali su stvarne okolnosti pogibije, ali ih je porodica majora Mitrovića naknadno saznala." VSCG KPP, Lista..., FHP-8817; OKMSSRJ, Smrtno..., FHP-10832; SV SRJ, Junaci otadžbine, 85, 211, 230, 237, 336.

⁴ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, dokazni predmet broj P2671, izjava svedoka Lakića Đorovića data istražiteljima Tužilaštva MKSJ, 1. 09. 2006, paragrafi 22 - 39; MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, transkripti svedočenja Lakića Đorovića, 11-13. 03. 2007: „, Slobodan Stošić, 1991. kapetan I klase Vojne bezbednosti (VB) JNA – Vojske Jugoslavije (JNA-VJ), na službi u Upravi bezbednosti (UB; VP 9922 Beograd) Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu (SSNO, kasnije Ministarstvo odbrane –MO u SRJ). Jedno vreme, za ubistvo preko 38 civila na Kosovu, bio je osuden i kaznu zatvora izdržavao u Sremskoj Mitrovici. Načelnik UB SSNO, sredinom 1997.godine, podneo je Vojnom tužiocu u Beogradu krivičnu prijavu protiv Slobodana Stošića, za 17 (sedamnaest) ratnih zločina i najtežih krivičnih dela. Krivična prijava je u tužilaštvu evidentirana kao predmet I VTK broj 86/97. Od 17 inkriminacija, najblaža je ona o odvođenju desetine osuđenih ubica iz zatvora u Sremskoj Mitrovici u najmanje 10 (deset) akcija ubijanja civila u Bosni, u Slavoniji i u Srbiji (u Smederevu). Osudenim ubicama je davao legitimacije i značke vojne službe bezbednosti, najsvremenije automatsko oružje (puške, automatske pištolje, bombe, samostrele i druga sredstva za tajne likvidacije), davao im odela sa oznakama pripadnosti JNA-VJ, Vojne policije ili drugih, specijalnih jedinica JNA-VJ. Mnogima od njih je dao ilegalno sačinjene odluke o navodnom oslobođanju od odgovornosti, o pomilovanju ili smanjenju ostatka zatvorskih kazni. Take osuđenike je, u više navrata, odvodio da ubijaju, spaljuju, razaraju, kradu i čine druge zločine. Neke od njih je lično ubijao nakon završenih akcija i prilikom podele plena. Neke od njih je, navodno, snadbeo

6. Sukcesivno, do 2.04.1999. godine, kompletno popunjena 37. mtbr je iz Raške premeštena na Kosovo, “na području Drenice (Glogovac, Klina, Srbica)”, kako je i određeno planom “Grom 98.”⁶

Preko 4.500 pripadnika 37. mtbr, podeljenih u borbene grupe, uz oklopnu podršku 31 tenka i jednog artiljerijskog diviziona sa 18 oruđa tipa haubica 105 mm, sa vodom minobacača 82 mm i 120 mm, pod komandom pukovnika Dikovića i njemu podređenih komandanata bataljona i komandira osnovnih jedinica, otpočeli su planirano “čišćenje” prostora Drenice od “šiptarsko terorističkih snaga”.⁷

7. Diković je sudelovao u prisvajanju imovine Albanaca, ne samo sa područja Drenice, nego sa celog Kosova. Sa kopa u Belačevcu, tokom 1998. godine, po Dikovićevom naređenju u Rašku je dovezen jedan bager-kopač, koji je prodat nekom privatnom licu. Tokom NATO bombardovanja, s njegovim znanjem, hiljade skupocenih putničkih automobila, autobusa, kamiona i traktora, prebačeno je i prodato u Novom Pazaru i Raškoj. Za sebe lično je zadržao jedan skupoceni američki *Landrover* i *Mercedes 300*. Oteta i ukradena vozila čuvale su vojne straže u selu Rvati, uz vojne magacine i skladišta kod Novopazarske Banje, opština Novi Pazar. Među oficirima i vojskom se pričalo da je Diković za vreme NATO kampanje postao vlasnik hiljade grla krupne i sitne stoke, otete od kosovskih Albanaca.⁸

II Masovna ubistva na području Kosova gde su bile prisutne jedinice pod komandom Ljubiše Dikovića

Neke borbene grupe 37. mtbr bile su neprekidno prisutne na Kosovu od maja 1998. godine. Kompletna birigada je bila prisutna od 7.03.1999. godine do dolaska

---

putnim ispravama i pomogao im da ilegalno napuste zemlju i sada se skrivaju u drugim državama, uz obavezu da postupaju po Stošićevom zahtevu ili drugih iz VB.

Stošić je u pisanoj izjavi priznao svaku inkriminaciju, vulgarno se izražavajući da su sve te inkriminacije pičkin dim u odnosu na ono što je on učinio sa pukovnikom Radojević Radovanom, Tomić Slobodanom i Kijanović Bogoljubom iz UB SSNO. Priznao je i da je posedovao sredstva za tihu likvidaciju, ali da su ih posedovali i svi drugi pripadnici UB i to u neuporedivo većim količinama, kao i preko 10 (deset) puškomitrailjeza, automatskih pušaka, automata i automatskih pištolja raznih modela i kalibara. Tvrđio je da je sva sredstva koja je pribavio iznudama, među kojima i 5 (pet) najnovijih modela automobila marke Pežo, poklonio Vojnoj službi bezbednosti za njen praznik – 13. maj. Vilu na Dedinju i Roleks od belog zlata dobio je na ratištima, a nešto je dobio i od kineskog vojnog izaslanika, kojemu je radi seksa podvodio srpske devojčice mlade od 9 godina, pri čemu je napravio kompromitujuće snimke i tako ga prisilio na obaveštajnu saradnju u korist VB.

Uprava vojne bezbednosti je 1998. godine, uputila Stošića, na Kosovo, preko brigade u Raškoj. Na Kosovu je, tokom 1998. i 1999. godine, u selima i naseljima gotovo svih opština, počinio brojna ubistva i druge teške zločine, uz znanje i podršku nadređenih mu iz Vojne bezbednosti: Radojevića, Tomića i Kijanovića.

3.09. 1999. godine, Vojno tužilaštvo odbacio je krivičnu prijavu načelnika UB SSNO.“

⁵ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, dokazni predmet broj P2671, izjava svedoka Lakića Đorovića data istražiteljima Tužilaštva MKSJ, 1. 09. 2006, paragraf 38; MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i dr*, transkripti svedočenja Lakića Đorovića, 11. -13. 03. 2007; MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, presuda, paragrafi 495 do 569, (str.153-173), parografi 758-764. (str.335-337), i paragraf 831 (str. 296 i 297).

⁶ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i dr*, dokazni predmet broj 4D00140, Dokument Komande 3. Armije VJ, „Grom 98“, Zapovest za razbijanje DTS i snaga oružane pobune na KiM, DT.br.6034-7/1, 29.07.1998.

⁷ Baza podataka FHP, svedok X2000.

⁸ Baza podataka FHP, svedok X2000.

međunarodnih snaga, 11. 06.1999. godine. U tom periodu, samostalno ili u sadejstvu sa drugim jedinicama VJ, 37. mtbr pod komandom Ljubiše Dikovića je delovala kao vatrena podrška i priprema za upad jedinica MUP/VJ u albanska sela, u kojima su izvršena brojna masovna ubistva albanskih civila, silovanja, pljačke i uništavanje imovine.

1. Staro Čikatovo/Çikatovë e Vjetër, opština Glogovac/Gllogoc

1.1. U ranim jutarnjim satima, 17.04.1999. godine, snage VJ/MUP opkolile su selo Staro Čikatovo/Çikatovë e Vjetër. Nakon nasumičnog granatiranja artiljerijskim oruđima, tenkovskim topovima i minobacačima i dejstva svim raspoloživim naoružanjem po kućama i svim objektima, ušle su u selo oko 6:00 časova. U grupama od 3 do 5, vojnici/policajci su upadali u kuće, premlaćivali, zlostavliali, ponižavali i brutalnim postupanjima zastrašivali sve zatečene ukućane, nastojeći da od njih iznude i oduzmu novac, nakit i sve iole vrednije lične stvari. Više lica su teško povredili, a nekoliko ubili u kućama, pred zatečenim ukućanima i komšijama. Preživele su isterali iz kuća i, neprekidno ih tukući i uz pretnju oružjem, skupili na nekoliko mesta u selu. Najveći broj, uglavnom iz porodice Morina, skupili su u njihovoj mahali Morina. Nakon ponovnog pretresa i premlaćivanja, odvojili su muškarce od žena i dece. Kuće i sve druge objekte u selu su odmah palili. Žene i decu, uz pretnju oružjem, svrstali su u kolonu i proterali iz sela prema Glogovcu/Gllogoc. Neke od izdvojenih muškaraca ubili su odmah, na mestu zaticanja, uglavnom pucajući u njih automatskim oružjem, iz neposredne blizine. Ostale su razdvojili u tri grupe i uterali u dvorišta njihovih rođaka – Yllbera Morine, Ali Morine i Sejdi Morine, i, iz neposredne blizine pucali u njih rafalnom paljbom. Ovom prilikom ubili su više desetina Albanaca iz ovog sela, među kojima je 27 pouzdano identifikовано.⁹

2. Ćirez/Qirez, opština Srbica/Skënderaj

Jedinica od oko 100 vojnika i paravojnika, 17.04.1999. godine, oko 7:00 časova, upala je u selo Kožica/Kozhicë. U grupama od 2 ili 3 vojnika, išli su od kuće do kuće i silom i pretnjom oružjem, od ukućana i kod njih zatečenih Albanaca prognanih iz drugih naselja, otimali novac, nakit, dragocenosti i sve druge vrednije

---

⁹ Baza podataka FHP: 1) Rexhep (Sheremet) Morina (11.07.1938), 2) Brahim (Sheremet) Morina (27.03.1957), 3) Sheremet (Rexhep) Morina (15.05.1971), 4) Avdyl (Hazar) Morina (1938), 5) Emin (Sadri) Morina (20.06.1958), 6) Selim (Sadri) Morina (22.09.1967), 7) Tahir (Zeqir) Morina (27.04.1951), 8) Gani (Haxhi) Morina (21.06.1949), 9) Sylë (Haxhi) Morina (25.03.1935), 10) Beqir (Jashar) Morina (16.05.1943), 11) Daut (Jashar) Morina (13.08.1931), 12) Sabit (Ali) Morina (30.07.1956), 13) Beqir (Zeqir) Morina (08.10.1945), 14) Arif (Zeqir) Morina (12.11.1920), 15) Muhamrem (Rrustem) Morina (1912), 16) Kadri (Haradin) Morina (15.05.1937), 17) Isuf (Fetah) Morina (21.12.1948), 18) Bahtir (Hetem) Morina (14.02.1942), 19) Tahir (Hetem) Morina (10.04.1937), 20) Afrim (Bahtir) Morina (15.03.1965), 21) Bajram (Vesel) Makolli (06.10.1925), 22) Florim (Tahir) Morina (07.04.1962), 23) invalidno lice Azem (Bajram) Morina (1930); 24) Zenel (Sylë) Morina (01.02.1930), svi iz sela Staro Čikatovo/Çikatovë e Vjetër, 25) Kadri (Tahir) Karagja (22.03.1922), 26) Haxhë (Hazar) Demaku (15.06.1980), iz sela Gornje Obrinje/Obri e Epërmë. Ovom prilikom, više lica zadobilo je teške, po život opasne povrede, kojima su neki ubrzo podlegli, a među njima i 27) Merrushe (Hys) Shala (1970), iz sela Stankovce/Sankoc.

lične stvari. Oko 115 kosovskih Albankski – devojaka, žena, dece i starijih žena – zatvorili su u porodičnu kuću Abedina Durmishija. U prizemlju te kuće zatvorili su ukupno 31 ženu i dete. Ubrzo su doveli još oko 88 Albankski i dece i 28 njih zatvorili na prvi, a oko 60 na drugi sprat kuće Abedina Durmishija.

Nakon dva dana, grupa vojnika VJ je iz grupe od 31 žene i deteta u prizemlju, povela 27 žena i dece u selo Ćirez/Qirez. Tu su ih predali grupi od 10 vojnika odevenih u “smeđe crvene maskirne uniforme”, koje je predvodio vojni starešina sa oznakama čina na ramenu. Uz pretnje da će ih pobiti zajedno sa decom, oduzeli su im lične isprave, novac i nakit, a potom su ih dvojica vojnika sproveli do nekog ambara i sve ih u njemu zatvorili. Iz grupe zatvorenih nasilno su izdvajali više devojaka i mlađih žena od kojih su neke bile u odmakloj trudnoći (od četvrtog do osmog meseca)¹⁰. Više puta su izvodili žene i devojke izvan ambara i više puta ih prisiljavali na vaginalni polni odnos, a takođe ih i na druge načine seksualno zlostavljavali i iskorisćivali. Istoga dana, pet od ovih silovanih devojaka¹¹, kao i tri starije Albane, Miridije Dibrani, Tahire Shalaku i Fahrije Ademi, izdvojili su iz grupe, izveli su iz ambara i kasnije ih, za sada tačno neutvrđenog dana, ubili i bacili u tri bunara u Ćirez/Qirez, gde su leševi pronađeni i identifikovani u julu mesecu 1999. godine.¹²

3. Šavarine/Shavarinë, selo Staro Čikatovo/Çikatovë e Vjetër

Dana 30.04.1999. godine, oko 5:00 časova, jake snage VJ/MUP opkolile su i nasumično granatirale desetine sela u opština Glogovac/Gllogoc i Srbica/Skënderaj. Albanci iz ovih sela panično su napuštali svoje domove, tražeći spas u okolnim šumama i planinama. Žene, deca, stariji i nemoćni, koji nisu uspeli da napuste sela, skupljali su se u mesne osnovne škole i/ili skrivali u podrumima kuća. Snage SRJ/Srbije su i njih isterale iz sela, a nastavile su potragu za Albancima izbeglim u šume i planine. Mnoge od njih su ubile ili teško ranile, odmah po otkrivanju, na mestima nalaženja ili tokom sprovođenja.

Nekoliko stotina nenaoružanih Albanaca, muškaraca, dece, žena, starijih i nemoćnih osoba, vojnici i policajci su skupili u veće grupe, na više mesta, a potom, premlaćujući ih i pljačkajući im lične stvari, uz pretnju oružjem, sproveli u selo Ćirez/Qirez, opština Srbica/Skënderaj.

3.1. Oko 250 zarobljenih kosovskih Albanaca, uglavnom seljaka, od čega 25 mlađih od 18 godina (maloletnika), do ranih večernjih časova toga dana, pripadnici VJ/MUP držali su u dvorištu džamije. Surovo su ih tukli i zastrašivali, pretresali i oduzeli novac, nakit i sve druge vrednije lične stvari. Ismeta (Haxhi)

¹⁰ U cilju zaštite identiteta devojaka i žena koje su preživele, FHP ne navodi njihova imena.

¹¹ Baza podataka FHP: pet silovanih a potom ubijenih mlađih Albankski, devojaka i žena: Zahide Xhema, stara 19 godina; Lumnije Zymberi, stara 20 godina; Antigona Dibrani, stara 20 godina; Burkije Dibrani, stara 18 godina; Mirishahe Dibrani, stara 17 godina; Xhevahire Rrahmani, stara 33 godine; Fahrije Zymberi i Violeta Shalaku koja je bila u osmom mesecu trudnoće.

¹² MKSJ, predmet IT-02-54, *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, dokazni predmet broj P141, izjava svedokinje Xhevahire Rrahmani.

Prokshija (1.05.1964), iz sela Vrbovac/Vrboc, opština Glogovac/Gllogoc, koga su teško povredili pri zarobljavanju, dovezli su u džamiju vezanog na tenku. Neidentifikovani kapetan VJ ubio ga je na gomili stajskog đubriva pri kraju dvorišta džamije, rafalno mu ispalivši pun okvir od trideset metaka u leđa. Vojnici su ga, po kapetanovom naređenju, u tu gomilu i zatrplali¹³. Ismetu Dvoraniju, iz sela Šutica/Shtuticë, opština Glogovac/Gllogoc, jedan od policajaca PJP, vrhom oštice noža na čelu je urezao krst sa četiri ocila, odnosno cirilična slova C, prisilivši sve ostale zarobljene da to gledaju i preteći da i njih čeka isto.

3.2. Sutradan, rano ujutru, 1.05.1999. godine, u džamiju su ušli pripadnici PJP i Jedinice za specijalne operacije (JSO) poznati kao Frenkijevci, a među njima i izvesni Čarli, kao vođa i nadređeni, i Nikci i Đuka, kao njegovi potčinjeni. Jednu grupu Albanaca, oko podneva 1.05. 1999. godine, izdvojili su i kamionom VJ prevezli u Policijsku stanicu Glogovac/Gllogoc. Predali si ih komandiru Dragalu Miriću i policajcima te stanice.¹⁴

3.3. Odmah nakon izdvajanja i odvoženja te prve grupe u Policijsku stanicu Glogovac/Gllogoc, pripadnici PJP, među kojima i Slavko, Đura i NN sa nadimkom »Komandir«, oko 14:00 časova 1.05.1999. godine, izdvojili su oko 90 zarobljenih Albanaca. U džamiji su ostavili oko 110, među kojima i 25 maloletnika. Izdvojene zarobljenike pripadnici PJP i VJ ukrcali su u dva kamiona. Jedan je bio vojni, sivo-maslinaste boje, a drugi civilni, žute boje. Zarobljene su odvezli lokalnim putem prema Glogovcu/Gllogoc.

3.4. U vojnem kamionu, na karoseriji sa ogradiom, koji se kretao kao prvi, ukrcali su 44 Albance. Oko 14:30 časova zaustavili su kamion kod Šavarina/Te Shavarinat [jame i iskopine, nastale iskopavanjima rude za fabriku Feronikl] u ataru sela Staro Čikatovo/Čikatovë e Vjetër. Po naređenjima pripadnika PJP zvanog «komandir», ostali pripadnici PJP i nekoliko vojnika, postrojili su zarobljene Albance neposredno pored ivice jedne od jama i, zajedno i jednovremeno, rafalnom paljbom zapucali u zarobljene Albance, neprekidno pucajući dok se svaki od četrdeset i trojice nije stropoštao u jamu. U jamu su, na gomilu streljanih, bacili i jednog ubijenog u kamionu, a potom ubacili više ručnih bombi. Streljanje je preživeo jedino Behar Topila, koji je pao u jamu među prvim streljanim. Nakon određenog vremena, kada je došao svesti i uverio se da nema opasnosti, Topila se izvukao ispod ubijenih.

3.5. Zarobljene Albance na karoseriji civilnog žutog kamiona, koji se kao drugi kretao za vojnim, nakon oko 10 kilometara vožnje, policajci su doveli do Šavarina/Te Shavarinat. Tu su zarobljenici videli kako «policajci», sa udaljenosti od oko 10 metara, rafalnom paljbom pucaju u postrojene Albance i kako se oni stropoštavaju u tu jamu. Dok su ovo gledali i slušali, policajci su im neprekidno

¹³ Baza podataka FHP: Nakon odlaska neidentifikovanog kapetana VJ i njegove jedinice, 4.05.1999. godine, meštani su sahranili Ismeta (Haxhiu) Prokshi nedaleko od mesta gde je ubijen (rubni deo dvorišta džamije), gde je njegovo telo i pronadeno. Porodica je 11.09.1999. godine prenela njegovo telo i sahranila na groblju u selu Vrbovac/Vrboc.

¹⁴ Baza podataka FHP: Zarobljeni Albanci su, nakon saslušanja u policijskoj stanci Glogovac/Gllogoc odvedeni u zatvore, uglavnom u Prištinë ili Lipjan/Lipjan. Kasnije je veći broj premešten u KPZ Dubrava kod Istoka, gde su neke, u maju 1999. godine, ubili zatvorski stražari i pripadnici specijalnih policijskih snaga MUP Srbije.

govorili da će ih sve streljati. Međutim, nisu ih streljali. Sve su ih odvezli u Policijsku stanicu Glogovac/Gllogoc, gde su ih preuzeли komandir Dragan Mirić i policajci te stanice i priključili ranije privedenim Albancima.

3.6. Grupi Albanaca, koje su od 1.05.1999. godine držali i ispitivali u policijskoj stanici Glogovac/Gllogoc, policajci su, 3.05.1999. godine, priključili još 14 Albanaca iz porodice Veliqi, selo Poluža/Polluzha.¹⁵ 6.05.1999. godine, u policijskoj stanici Glogovac/Gllogoc ukupno je bilo 76 zarobljenih Albanaca. Tog dana, komandir Mirić i policajci PS Glogovac/Gllogoc, predali su pripadnicima Vojne policije svih 76 Albanaca, koji su ih istog dana, nakon brutalnog premlaćivanja predali majoru Puzi, kapetanu Andelkoviću i drugim oficirima, podoficirima i vojnicima VJ, iz Haubičkog diviziona 105 mm i drugih jedinica VJ, u to vreme stacioniranim u selima Poterk/Peterk, Vukovac/Vukoc i Krajkovo/Krajkovë. Pripadnici ovog diviziona i drugih jedinica VJ, prisilili su ovih 76 kosovskih Albanaca da svakodnevno kopaju rovove, tranšee, saobraćajnice i vrše druge, i po život i zdravlje škodljive poslove.

3.7. Dana 13.05.1999. godine, pripadnici VJ su od 76 zarobljenih Albanaca izdvojili i, u nepoznatom pravcu, u jednom vojnem kamionu, odvezli 13 Albanaca.¹⁶ Neko od vojnih starešina potčinjen majoru Puzoviću zvanom Puza i kapetanu Andelkoviću iz haubičkog diviziona, pričao je pred preostalim Albancima iz grupe od 76 - da je ovih 13 Albanaca odvedeno u Šavarine/Te Shavarinat u selu Staro Čikatovo/Čikatovë e Vjetër, da iskopavaju i premeštaju tela ubijenih Albanaca, a kada su to završili, da su i njih trinaestoricu pobili i sakrili da ih niko ne pronađe.

3.8. U kasnim popodnevnim satima, 1.05.1999. godine, policajci PJP i pripadnici VJ, iz grupe od oko 110 zatvorenih Albanaca preostalih u džamiji u selu Ćirez/Qirez, zadržali su 25 maloletnih Albanaca¹⁷ a ostale, njih preko 70, među kojima i Xhafera Veliu, kojeg su odvojili od trinaestogodišnjeg sina Shyqrija, izveli su iz džamije i ukrcali u dva kamiona : jedan vojni, sivo-maslinaste boje i jedan civilni, žute boje. Prvo su ukrcavali na vojni, a potom na civilni kamion. U civilni kamion su, kao zadnjeg iz grupe punoletnih, ukrcali Xhafera Veliu. Pre

¹⁵ Baza podataka FHP: Bajram Veliqi, njegov sin Besim (23), Bekim (21), Safet (13), Kadri (35), Islam (65), Mustafe (63), Faton (35), Sadik (15), Mexhid (27), Ferat (43), Zenel (21), Milaim (15) i Faik Veliqi (20).

¹⁶ Baza podataka FHP, izjava Z.K, FHP-258 (...): Dana 10. maja, ujutro, major Puzo izdvojio je 13 muškaraca iz naše grupe, koje su kamionom odveli u nepoznatom pravcu, nakon čega nestaju. Nakon završetka rata saznao se, ne znam kako, da su oni bili primuđeni da rade u masovnim grobnicama, nakon čega su nestali, verovatno su ubijeni, međutim njihova tela nisu pronađena, niti bilo kakav trag koji pokazuje da su oni ubijeni. Ova su imena 13 izdvojenih muskaraca: Besim Veliqi, Zenel Veliqi, Mustafe Veliqi, iz sela Polluzhe, zatim Rrahim Prokshi, Arben Gashi, Ramadan Shala, Selami Dobra, Ismet Dobra zajedno sa sinom čije ime ne znam, iz sela Verbovc, Ferat Krasniqi, Abedin Nika i Shefqet Karacica iz sela Gillanaselle, i Nebi Dervisholli iz sela Gradice.Nas ostale zadržali su u selo Krajkove sve do 15.06. 1999 godine, kada su nas oslobođeni.Ja sam odmah otiašao u svoje selo – Gillanaselle”.

Baza podataka FHP; izjava Rifat Bilallia, FHP-2583:” Ferat Veliqi, koji je bio sa grupom zarobljenika u selo Kajkovu, ispričao mi je da kada su izdvojili 13 muškaraca, jedan vodnik starešina koji je bio odgovoran za tu grupu rekao je da će ti muškarci otvoriti masovne grobnice, i nakon što će završiti sa tim poslom svi će biti streljani. Uveren sam da se tako i dogodilo. Njihova tela nikada nisu pronađena.”

¹⁷ Baza podataka FHP, izjava Xh.V, FHP-34968 (...): “Medu 25 maloletnih Albanaca, koji su izdvojeni i zadržani u džamiji u selu Ćirez/Qirez, bili su i: Nebih (Ali) Salihu i Mustafë (Zeqir) Kahirmani, oba iz sela Baks, Kushtrim (Sokol) Krasniqi, iz sela Gladno Selo/Gillansellë, Hazir (Lah) Dvorani i Burim (Ali) Aliu, oba iz sela Ćirez/Qirez, Ibush (Selman) Gashi, Rafet (Bajram) Rrukiqi, Betim (Beqir) Prokshi, Shpejtum (Rizah) Prokshi, svi četvorica iz sela Vrbovac/Vrboc, Ekrem (Ramadan) Morina, Jetullah (Ilaz) Ademi, Feriz (Ramadan) Ramadani, Safet (Dalip) Sokoli, Fejzé (Zeqir) Zeqiri, Ilir (Rizah) Beqiri, Bajram (Zeqir) Zeqiri, svih sedam iz sela Štutica/Shtuticë, Sami (Sefedin) Shishani, iz sela Novi Poklek/Poklek e Ri, i moj sin Shyquri.“

nego što su ga ubacili u kamion, Xhafer je čuo jednog od policajaca kada je rekao vojniku sa nadimkom Bosanac: «Uradite šta hoćete sa tom decom, jer se mi više ne vraćamo sa kamionima.» Kamioni su ispred džamije u Ćirezu/Qirez pošli jednovremeno, a kretali su se lokalnim putem prema Glogovcu/Gllogoc. Ispred je išao vojni kamion i u njemu je bilo oko 40 Albanaca. Civilni kamion žute boje kretao se za vojnim, i u njemu je bilo preko 30 zarobljenih Albanaca, među kojima i Xhafer Veliu. Kod Šavarina/Te Shavarinat, na istom mestu gde su istoga dana, nekoliko sati pre, ubili 43 i jednog teško ranili, policajci PJP i pripadnici VJ su zaustavili oba kamiona i iskrcali svih 70 zarobljenih Albanaca. Sve su ih streljali, gotovo na isti način kao i prethodno grupu, s tim što su sada ubijali u grupama od po 10 Albanaca. Dok su zadnjih 10 zarobljenika iz (drugog) civilnog žutog kamiona, privodili jamama za streljanje, naglim odskakanjem u stranu i bekstvom, spasli su se samo dvojica - Bajram Shabani iz sela Daševca/Dashec i Xhafer Veliu iz sela Poljance/Polacë.

3.9. Svih 25 maloletnih Albanaca, koje su snage VJ/MUP 1.05.1999. godine zadržale u džamiji u selu Ćirez/Qirez, kasnije su nestali i o njihovoј sudbini se nije ništa znalo. Nakon rata, u julu 1999. godine, među pronađenim telima punoletnih Albanaca, ubijenim u popodnevnim satima 1. 05.1999. godine kod Šavarina/Te Shavarinat u selu Staro Čikatovo/Čikatovë e Vjetër, pronađena su tela 17 nestalih maloletnika. Do danas su pronađena tela 24 maloletnika¹⁸.

3.10. Od Albanaca za koje je pouzdano utvrđeno da su 30. 04.1999. godine zarobljeni i držani u džamiji u selu Ćirez/Qirez, a sutradan, 1.05.1999. godine, kamionima odvezeni prema Glogovcu/Gllogoc i većinom streljani u jamama kod Šavarina/Te Shavarinat, nakon povlačenja srpskih snaga sa Kosova, pronađena su i, DNK analizom i na druge načine, pouzdano identifikovana tela 99 ubijenih, od čega 24 maloletnika, kosovskih Albanaca.¹⁹ Nuredin (Avdullah) Dvorani, rođen 28.09.1982. godine u Trsteniku/Térstenik, i dalje se vodi kao nestalo lice.

¹⁸ Baza podataka FHP: Od 25 nasilno izdvojenih maloletnika i zadržanih u džamiju u selu Ćirez/Qirez, odmah nakon rata pronađena su i identifikovana tela sledećih 18: 1) Shyqri (Xhafer) Veliu (05.03.1986), iz sela Poljance/Polac, 2) Nebih (Ali) Salihu (1984) i 3) Mustafë (Zeqir) Kahrimani (1985), oba iz sela Baks; 4) Kushtrim (Sokol) Krasniqi (28.09.1984), iz sela Gladno Selo/Gllansellë; 5) Hazir (Lah) Dvorani (01.07.1983) i 6) Burim (Ali) Aliu (1982), oba iz sela Ćirez/Qirez; 7) Ibush (Selman) Gashi (23.01.1982), 8) Rafet (Bajram) Rrukiqi (13.02.1983), 9) Betim (Beqir) Prokshi (05.09.1985), 10) Shpejtim (Rizah) Prokshi (15.10.1984), svi četvorica iz sela Vrbovac/Vrboc; 11) Ekrem (Ramadan) Morina (15.10.1983), 12) Jetullah (Ilaz) Ademi (10.06.1984), 13) Feriz (Ramadan) Ramadani (11.04.1983), 14) Safet (Dalip) Sokoli (21.10.1983), 15) Fejzë (Zeqir) Zeqiri (10.09.1983), 16) Iliç (Rizah) Beqiri (22.09.1982), svih šest iz sela Štutica/Shtuticë, i 17) Sami (Sefedin) Shishani (16.04.1982), iz sela Novi Poklek/Poklek e Ri. Kasnije su identifikovani i posmrtni ostaci: 18) Aziz (Sadik) Heta (25.12.1981) i 19) Xhemajl (Hazir) Tahiraj (1983) obojica iz Starog Čikatova/Čikatovë e Vjetër, 20) Ilir (Shaqir) Sejdju (12.07.1981) iz Likošana/Likoshan, 21) Islam (Demir) Shaqiri (06.05.1983) iz Prištine/Prishtinë, 22) Lutfi (Daut) Salihu (18.06.1981) iz Ćireza/Qirez, 23) Xhavit (Sefer) Gjinovci (04.08.1983) iz Makrmalja/Makermal, i 24) Bahri (Ragip) Sokoli (25.08.1981) iz Štutice/Shtuticë.

¹⁹ Baza podataka FHP: Pouzdano su identifikovani sledećih 99 ubijenih Albanaca, među kojima i 24 maloletnika: 1) Bekim (Murat) Bajraktari (01.09.1970), 2) Arben (Murat) Bajraktari (23.01.1975), 3) Shpend (Ali) Bajraktari (01.05.1971), 4) Xhevdet (Agush) Qorri (10.11.1975), 5) Shpend (Agush) Qorri (24.09.1978), sva petorica iz Glogovca/Gllogoc, 6) Shyqri (Xhafer) Veliu (05.03.1986), 7) Hamit (Isuf) Xhani (17.05.1939), 8) Arton (Hamit) Xhani (1980), 9) Tefik (Hamit) Xhani (1966), 10) Qazim (Isuf) Xani (1945), 11) Veton (Qazim) Xani (1980), sva šestorica iz sela Poljance/Polac; 12) Nebih (Ali) Salihu (06.06.1982), 13) Ferat (Tahir) Osmani (1928), 14) Driton (Rrustem) Halili (13.04.1977), 15) Ahmet (Sinan) Musliu (05.02.1981), 16) Mustafë (Zeqir) Kahrimani (28.04.1984), 17) Tahir (Liman) Tahiri (03.01.1936), sva šestorica iz sela Baks, 18) Sokol (Adem) Krasniqi (13.10.1955), 19) Kushtrim (Sokol) Krasniqi (28.04.1984), 20) Halit (Brahim) Maloku (15.04.1946), 21) Nazmi (Tafil) Maloku (19.09.1953), 22) Sabit (Brahim) Maloku (05.06.1950), 23) Deli (Hajdin) Nika (1937), 24) Ahmet Llugani (1964), 25) Hajzer (Isuf) Karaqica (27.07.1965), sva osmorica iz sela Gladno Selo/Gllansellë, 26) Hysni (Alush) Morina (02.11.1976), 27) Izet (Rifat) Elshani (17.01.1974), obojica iz sela Globare/Gllobar, 28) Shpend (Bajram) Cakiqi (05.10.1980), 29) Mehmet (Murat) Dvorani (25.03.1955), 30) Hysni

3.11. Od Albanaca za koje je pouzdano ustanovljeno da su 30.04.1999. godine zarobljeni i držani u džamiji u selu Ćirez/Qirez, a 1.05.1999. godine izvedeni iz džamije, ukrcani u kamione i odvedeni prema Glogovcu/Gllogoc, njih 6 se još uvek vode kao nestali²⁰. Svih 6 su zadnji put viđeni živi 1.05.1999. godine, kod Šavarina/Te Shavarinat u selu Staro Čikatovo/Čikatovë e Vjetër).

3.12. Od Albanaca za koje je pouzdano ustanovljeno da su 30.04.1999. godine, bili u džamiji u selu Ćirez/Qirez, a 1.05.1999. godine ukrcani u kamione i kod Šavarina/Te Shavarinat izvedeni na streljanje, preživela su samo trojica, i to: Behar (Ibrahim) Topilla (30. januara 1980), Xhafer Veliu iz sela Poljance/Polac, i Bajram Shabani iz sela Doševac/Dashec, koji je jedini preživeo bez ranjavanja.

4. Vrbovac/Verboc, opština Glogovac/Gllogoc

U ranim jutarnjim satima, 30.04.1999, jake snage VJ/MUP opkolile su i započele nasumično granatiranje sela Vrbovac/Verboc. Preko 6.000 Albanaca toga i okolnih sela opštine Glogovac/Gllogoc i opštine Srbica/Skënderaj, koji su se njemu bili sklonili prethodnih dana, u panici su napustili kuće i selo. Pobegli su u okolne šume. Nakon ulaska u napušteno selo i spaljivanja kuća i objekata u njemu, srpske policijsko-vojne snage sprovele su potragu za izbeglim Albancima. Celoga dana su ulazile u šume, otkrivale i ubijale Albance. Da bi ih isterali iz skrovitih mesta, spaljivali su šume. Žene i decu su izdvajali, sastavljali u veće grupe i sproveli u grad Glogovac/Gllogoc, a potom u konvojima prognali u Makedoniju, a

---

(Idriz) Dvorani (10.08.1971), 31) Haki (Idriz) Dvorani (11.04.1980), 32) Veli (Idriz) Dvorani (05.01.1976), 33) Avni (Idriz) Dvorani (03.10.1974), 34) Hazir (Lah) Dvorani (01.07.1983), 35) Nuhi (Lah) Dvorani (15.07.1975), sva sedmorica iz sela Trstenik/Tërstenik, 36) Faton (Bajram) Shabani (06.06.1980), 37) Bexhet (Deli) Shabani (17.06.1972), 38) Naser (Deli) Shabani (01.10.1960), 39) Xhafer (Ali) Sinani (24.04.1951), sva četverica iz sela Doševac/Dashec, 40) Ramadan (Mehmet) Rexhepi (01.01.1935), 41) Shaban (Mehmet) Rexhepi (1939), 42) Bajram (Hysen) Aliu (19.03.1953), 43) Ilmi (Rrustem) Aliu (28.05.1947), 44) Burim (Ali) Aliu (1982), 45) Ruzdi (Ilmi) Aliu (1978), 46) Ali (Rrustem) Aliu (12.01.1950), 47) Avni (Alush) Smajli (25.08.1975), 48) Lulzim (Avdyl) Ferati (05.01.1978), sva devetorica iz sela Ćirez/Qirez, 49) Ismet (Haxhi) Prokshi (01.05.1964), 50) Gani (Smajl) Krelani (10.12.1965), 51) Ibush (Selman) Gashi (23.01.1982), 52) Rafet (Bajram) Rrukiqi (13.12.1983), 53) Betim (Beqir) Prokshi (05.09.1985), 54) Shpejtim (Rizah) Prokshi (15.10.1984), 55) Nekhmedin (Rrahim) Prokshi (20.11.1974), 56) Bekim (Tahir) Prokshi (17.05.1976), 57) Rizah (Ramiz) Prokshi (27.02.1955), 58) Xhafer (Avdyl) Gashi (21.07.1954), 59) Ademi (Avdyl) Gashi (02.12.1946), sva jedanaestorica iz sela Vrbovac/Vrboc, 60) Izet (Xhelil) Kastrati (22.06.1958), 61) Selman (Feriz) Istogu (17.02.1934), 62) Musa (Selman) Istogu (23.08.1955), 63) Zymer (Hashim) Veliqi (07.07.1955), 64) Agron (Qerim) Veliqi (18.10.1976), sva petorica iz sela Poluža/Poluzhë, 65) Bahtir (Ramadan) Dervishi (15.01.1938), 66) Ekrem (Ramadan) Morina (15.10.1983), 67) Bajram (Latif) Morina (27.06.1958), sva trojica iz sela Staro Čikatovo/Čikatovë e Vjetër, 68) Gani (Xheladin) Hajra (25.12.1946), 69) Qamil (Halil) Bajlu (31.05.1969), 70) Hamit (Ilaz) Ademi (02.07.1980), 71) Ejup (Zymer) Ademi (10.07.1943), 72) Jetullah (Ilaz) Ademi (10.06.1984), 73) Xhevati (Selim) Ademi (09.11.1979), 74) Muharrem (Ali) Bilalli (15.03.1938), 75) Hetem (Ali) Bilalli (14.07.1948), 76) Bilall (Ali) Bilalli (07.10.1948), 77) Izet (Muharrem) Bilalli (28.12.1970), 78) Milaim (Hetem) Bilalli (01.12.1979), 79) Ramadan (Feriz) Ramadani (19.05.1943), 80) Feriz (Ramadan) Ramadani (11.04.1983), 81) Safet (Dilip) Sokoli (21.10.1983), 82) Bahri (Ragip) Sokoli (25.08.1981), 83) Fejzë (Zeqir) Zeqiri (10.09.1983), 84) Sherif (Fejze) Zeqiri (20.01.1962), 85) Ilir (Rizah) Beqiri (22.09.1982), svih osamnaest iz sela Štutica/Shtuticë, 86) Ilaz (Hisen) Avdyli (18.05.1943), 87) Islam (Hasan) Hasani (24.12.1952), 88) Shahin (Islam) Hasani (15.02.1976), 89) Tahir (Adem) Azemi (20.02.1940), 90) Rrahman (Shaban) Nura (02.05.1958), 91) Xhemë (Ferat) Sejdju (17.05.1965), 92) Ilir (Shaqir) Sejdju (12.07.1981), sva sedmorica iz sela Likošane/Likoshan, 93) Faton (Miftar) Kiqina (29.09.1979), iz sela Banjica/Bajicë, 94) Sami (Sefedin) Shishani (16.04.1982), 95) Arton (Brahim) Shishani (16.06.1980), iz sela Novi Poklek/Poklek e Ri, 96) Afrim (Xhafer) Haziri (22.09.1978), iz sela Krasmirovac, 97) Hashim (Shaqir) Uka (02.09.1937), iz sela Gradica/Gradicë, 98) Jahir (Bajram) Sheqiri (26.06.1947), iz sela Plužina/Pluzhinë, 98) Muharrem (Sylejman) Rexhepi (04.10.1934), 99) Ymer (Hasan) Ahmeti (17.05.1948), obojica iz Prelovca/Prelloc.

²⁰ Baza podataka FHP: 6 kosovskih Albanaca koji su zadnji put viđeni živi 1. 05. 1999. godine, kod Šavarina/Te Shavarinat: 1) Nuredin (Avdullah) Dvorani (28.09.1982), 2) Ymer (Fazli) Dvorani (02.06.1957), obojica iz sela Trstenik/Tërstenik, 3) Florin (Selman) Istogu (04.06.1963), iz sela Poluža/Poluzhë, 4) Beqir (Ahmet) Sejdju (01.02.1945), iz sela Likošane/Likoshan, 5) Selman (Jonuz) Sejdju (01.02.1937), iz sela Prelovac/Prelloc, 6) Rrahman (Haxhi) Topilla (25.10.1966), iz Gladnog Sela/Gilanaselë.

mnoge u Albaniju. U progonu, srpske snage su ubile 92 Albanaca iz sela Vrbovac/Verboc i okolnih sela.²¹

5. Baks, opština Srbica/Skënderaj

U ranim jutarnjim satima 30.04.1999. godine, pripadnici VJ/MUP su sa gotovo svih strana opkolile selo Doševac/Dashec u opštini Srbica/Skënderaj. Meštani sela, žene, deca i odrasli, noseći nemoćne, u panici su pobegli u okolne šume i planine u ataru sela Vrbovac/Vrboc, a potom u atar sela Štutica/Shëtuticë. U jednom kanalu-useku, zbijeni jedan uz drugog, skivali su se 38 nenaoružanih Albanaca, uglavnom iz sela Doševac/Dashec, među kojima i Shabani (Bajram) Faton (6.06.1980), Shabani (Deli) Bexhet (17.06.1972), Shabani (Deli) Naser (01.10.1960) i Bajram Shabani. Među njima je bilo i prognanih iz drugih sela, među kojima i Rahim Ferizi, Nazif Ferizi, Driton Ferizi i Ymer Rexha, svi iz sela Baks. Ubrzo, na oko 40 metara, do kanala su stigli jedan tenk i kamion iz kojeg se iskricala grupa vojnika VJ. Vojnici su, uz povike “evo terorista, ubij teroriste”, rafalnom paljbom zapucali na grupu Albanaca i na mestu ubili Ymera Rexhu, iz sela Baks. Preživele su, nakon što su ih premlatili, pretresli i oduzeli im novac, nakit i sve druge iole vrednije stvari, uz pretnju oružjem, poterali prema prema selu Baks. U selu Baks, grupa vojnika koju je predvodio vojnik Milija, nepoznatog prezmena, po

²¹ Baza podataka FHP: 1) Zenel (Islam) Bajrami (01.01.1943), iz sela Baks, 2) Halil (Nasuf) Smajli (01.02.1965), 3) Ismet (Sadik) Rama (11.07.1974) i 4) Isuf (Imer) Ferati (24.07.1956), sva trojica iz sela Ćirez/Qirez, 5) Baki (Shefqet) Hoxha (20.10.1970), 6) Ibrahim (Ismail) Hoxha (14.02.1928) i 7) Sherif (Fejzullah) Jetullahu (13.06.1953), sva trojica iz sela Domanek, 8) Adem (Sefer) Bunjaku (11.04.1948), 9) Avdyl (Daut) Nika (01.01.1931), 10) Bedri (Murat) Bunjaku (27.02.1953), 11) Hasan (Brahim) Krasniqi (06.10.1934), 12) Hisen (Sadik) Krasniqi (21.05.1964), 13) Kadri (Idriz) Nika (15.01.1966), 14) Mehdi (Salih) Krasniqi (16.09.1956), 15) Mexhit (Hazar) Nika (02.01.1979), 16) Nekhemedin (Avdullah) Nika (27.03.1974), 17) Shefqet (Hazar) Nika (22.12.1962), 18) Sylejman (Islam) Krasniqi (03.12.1963) i 19) Zeqir (Heten) Topilla (19.12.1977), sva dvanaestorica iz Gladnog Sela/Gllanasellë, 20) Rexhep (Ymer) Elshani (17.03.1941), iz Globara/Gllobar, 21) Bekim (Hamze) Elezi (18.05.1972) i 22) Ismet (Hamze) Elezi (12.09.1964), obojica iz Glogovca/Gllogoc, 23) Shefqet (Rrahim) Hysenaj (28.11.1967), iz Gornjeg Obrinja/Obri e Epërme, 24) Hamdi (Miftar) Ademi (14.12.1940) i 25) Zeqir (Ali) Shabani (01.01.1930), obojica iz sela Kožica/Kozhicë, 26) Xhevdet (Imer) Shala (27.11.1983) iz Krajkova/Krajkovë, 27) Ramadan (Ali) Aliqkaj (26.10.1933) iz sela Lauša/Llaushë, 28) Ilaz (Smail) Smajli (01.12.1950) iz sela Likošane/Likoshan, 29) Bajram (Mehmet) Aliu (01.01.1968) iz sela Likovac/Likoc, 30) Sefer (Istref) Gjinovci (01.01.1951) i 31) Selman (Istref) Gjinovci (01.01.1939), obojica iz sela Makrmal/Makërmal, 32) Jahir (Bajram) Osmani (01.01.1948) iz sela Plužina/Pluzzinë, 33) Muhamet (Rrahman) Haxhiu (15.12.1964) iz sela Poklek, 34) Ibush (Shefqet) Istogu (19.05.1930) i 35) Zene (Shefqet) Istogu (13.01.1937), obojica iz sela Poluža/Polluzhë, 36) Dibrani (Ahmet) Kabashi (01.05.1981), 37) Ekrem (Latif) Keroll (25.03.1981), obojica iz sela Poljance/Polac, 38) Naser (Liman) Sejdju (10.04.1972) iz sela Prelovac/Preloc, 39) Bastri (Sadri) Deliu (30.05.1981) iz sela Rezala/Rezallë, 40) Agim (Sadri) Dervishi (01.01.1960) i 41) Besim (Fazli) Muzhaku (01.01.1976), obojica iz Starog Çikatovë/Cikatovë e Vjetër, 42) Lulzim (Ahmet) Tahiri (18.06.1967) iz sela Trdevac/Tërdëc, 43) Ferat (Xhafer) Dvorani (02.06.1968), 44) Imer (Fazli) Dvorani (02.06.1957) i 45) Lumni (Idriz) Dvorani (08.04.1978), sva trojica iz sela Trstenik/Tërtstenik, 46) Adem (Shaban) Krelani (07.11.1974), 47) Ahmet (Jashar) Dobra (12.02.1937), 48) Ahmet (Ilmi) Istogu (19.04.1964), 49) Azem (Ramadan) Kastrati (27.12.1932), 50) Behlul (Avdi) Prokshi (02.05.1945), 51) Beqir (Hysen) Kastrati (05.05.1952), 52) Burim (Murat) Gllareva (01.01.1981), 53) Demir (Rexhep) Prokshi (13.06.1971), 54) Fahri (Benxhet) Gllareva (07.02.1974), 55) Florim (Bali) Gllareva (04.02.1967), 56) Haki (Behlul) Prokshi (14.08.1974), 57) Halil (Hisen) Gllareva (02.03.1969), 58) Halim (Qamil) Gashi (01.01.1930), 59) Ibrahim (Mehmet) Kastrati (01.02.1969), 60) Ibush (Rexhep) Gllareva (01.01.1940), 61) Ibush (Habib) Shala (03.07.1967), 62) Idriz (Adem) Gllareva (01.01.1930), 63) Islam () Kastrati (), 64) Jahir (Hajrush) Gllareva (01.01.1955), 65) Luan (Selim) Kastrati (18.09.1970), 66) Mehdi (Kadri) Gllareva (15.03.1965), 67) Milaim (Ilmi) Istogu (02.01.1973), 68) Muhamet (Osman) Shala (30.03.1955), 69) Muhamet (Brahim) Tafaleci (09.08.1969), 70) Murat (Idriz) Gllareva (01.01.1958), 71) Mustafe (Xheladin) Shala (01.01.1931), 72) Nekhemedin (Salih) Gllareva (02.06.1967), 73) Osman (Adem) Gllareva (01.02.1938), 74) Osman (Hasan) Kastrati (15.06.1944), 75) Ramadan (Rizah) Gllareva (01.01.1950), 76) Ramadan (Behram) Rrukiqi (01.01.1934), 77) Ramadan (Xhafer) Shala (30.04.1979), 78) Rehxep (Sefer) Tafaleci (25.05.1981), 79) Remzi (Rame) Gllareva (04.09.1956), 80) Rexhep (Muhamet) Kastrati (07.08.1980), 81) Safet (Idriz) Gllareva (01.01.1965), 82) Selman (Beqir) Gashi (21.02.1940), 83) Shaip (Smajl) Gllareva (31.12.1963), 84) Sinan (Halim) Gashi (08.04.1955), 85) Smail (Beqir) Gashi (27.12.1947), 86) Smajl (Rame) Gllareva (01.01.1936), 87) Sylejman (Fevzi) Gllareva (26.04.1980), 88) Tahir (Mursel) Prokshi (18.12.1946), 89) Valon (Imer) Rrukiqi (01.01.1974), 90) Vehbi (Kadri) Gllareva (02.03.1969), 91) Ymer (Jetullah) Zhushi (24.09.1964) i 92) Zeqir (Shaqir) Gashi (07.02.1951), svih 47 žrtava iz sela Vrbovac/Vrboc.

njegovom naređenju, ubila je osam kosovskih Albanaca. Kada su stigli, pripadnici VJ/MUP su postrojili i streljali svu osmoricu, naočigled mnogih zarobljenih Albanaca. Dana 3.05.1999. seljani su sahranili tela nedaleko od mesta streljanja.²²

6. Donja Sudimlja/Studime e Epérme, opština Vučitrn/Vushtrri

Albance iz sela Donja Sudimlja/Studime e Epérme, oko 4:00 časova 31.05.1999. godine, uznemirile su i zaplašile dve izuzetno snažne detonacije. Ubrzo su saznali i da su to eksplodirale dve avio-bombe NATO bačene na staru vojnu kasarnu VJ u Vučitru/Vushtrri. Ubrzo, artiljerijske i minobacačke snage 37. mtbr otpočele su granatiranje. Za manje od jednog časa, policajci PJP, podeljeni u grupama od po 2-3 policajca, upadali su u albanske kuće. Premlaćivali su i zastrašivali ukućane, otimali im novac, nakit i dragocenosti, a potom ih izbacivali iz kuća i proterivali iz sela. Ovom prilikom, policajci PJP i policajci redovnog sastava MUP-a Srbije ubili su desetine Albanaca, među kojima i 12 članova porodice Gerxhaliu: Xhemajla Gerxhaliu, Seladina Gerxhaliu i njegovog sina Shabana Gerxhaliu, Seladinovu suprugu Fexhrije Gerxhaliu (1954), te njihovo petoro maloletne dece - Muhamrema Gerxhaliu (1985), Mexhita Gerxhaliu (1987), Abdurrahman Gerxhaliu (1989), Mybera Gerxhaliu (1988), Sabahudina Gerxhaliu (1992), te Salihe Gerxhaliu (rođena 1918), Sofije Gerxhaliu (rođena 1963) i Safeta Gerxhaliu (rođenog 1988), svi iz sela Donja Sudimlja/Studime e Epérme. Rođaci 12 ubijenih, istoga dana skupili su njihova tela i sve ih sahranili na njihovom porodičnom groblju²³.

7. Izbica/Izbicë, opština Srbica/ Skenderaj

Dana 27.03.1999. godine, snage VJ granatirale su selo Izbica/Izbicë. Najmanje 4.500 meštana i raseljenih lica potražilo je utočište na jednoj poljani na rubnom delu Izbice/Izbicë. Dana 28. 03.1999. godine, pripadnici PJP opkolili su seljane, a zatim im prišli tražeći novac. Prema iskazima trojice očevidaca, Milazima Thaćija, Mustafe Drage i Sadika Januzija, koje je MKSJ prihvatio kao verodostojne, nakon što je ljudima oduzet novac, policajci su odvojili muškarce od žena i dece. Nakon prebrojavanja izdvojenih muškaraca, uglavnom starijih, pripadnici PJP su ih podelili u dve grupe. Thaći je bio u manjoj grupi, koju su činila 33 muškarca, dok su Draga i Januzi bili u većoj grupi od oko 70 muškaraca. Thaćijeva grupa je u pratnji jednog policajca odvedena do jednog kanala, na 200 metara od poljane. Thaći je bio prvi u vrsti. Svi su bili okrenuti prema šumi,

²² Baza podataka FHP: dve izjave B.S, FHP-14920 i FHP-20291: „Osam Albanaca su ubijeni po narednju vojnika Milije: 1) Halit (Qerim) Haliti (01.05.1946) i 2) Mehmet (Sherif) Mehmeti (25.02.1946), obojica iz Štrubulova/Shterubulovë; 3) Feti (Daut) Sofi (19.10.1959) iz Glogovca/Gllögoc; 4) Fidaim (Kamer) Zena (06.03.1969) iz sela Štutica/Shtuticë; 5) Bexhet (Deli) Shabani (17.06.1972) iz sela Doševac/Dashëc; 6) Rrahim (Habib) Ferizi (28.09.1981) i 7) Nazif (Habib) Ferizi (08.09.1984), obojica iz Cireza/Qirez i 8) Driton (Hajriz) Bajrami (1.10.1983), iz sela Baks.“

²³ MKSJ, predmet br.IT-05-87-T, *Tužilac Protiv Milutinovića i drugih*, dokazni predmet broj P02257, Baza podataka FHP: izjava F.B, FHP-2871; izjava F.G, FHP-20639; izjava Sh.G, FHP-12467.

udaljenoj samo nekoliko metara. Pripadnici PJP-a su otvorili vatru na postrojene albanske muškarce. Streljanje su preživeli još dvojica muškaraca osim Thaćija.²⁴ Druga grupa muškaraca, u kojoj su bili Draga i Januzi, odvedena je 500 metara uzbrdo od pomenute poljane. Grupu je pratilo oko 30 pripadnika PJP. Draga se nalazio u sredini grupe. Čim je počela pucnjava, srušio se na zemlju, a jedan njegov rođak je pao preko njega. Nakon prestanka pucnjave Draga, koji nije bio ranjen, ležao je mirno 20 do 30 minuta i za to vreme video kako policajci pale kuće u Izbici/Izbicë. Januzi je opisao isti događaj u svojoj izjavi svedoka i objasnio da je ostao živ zahvaljujući tome da je pao na zemlju pre nego što je pogoden i zato što su preko njega pala tri tela.²⁵ Draga je video kada su ubijena dva starca i dve starice, zato što nisu mogli da hodaju. Jedna od njih bila je sedamdesetogodišnja starica Zoje Osmani, koja je pronađena izgorela u prikolici traktora.

Na osnovu sudske medicinske izveštaje s lokacije masovne grobnice Petrovo selo, spiska nestalih lica Kancelarije UNMIK-a za nestala lica (OMPF), svedočenja i spiska koji je predao sudu Liri Loshi, broj žrtava u Izbici/Izbicë, koji se vezuje za napad VJ/MUP 28.03.1999. godine, iznosi 119.²⁶ Još nekoliko tela je pronađeno na drugim lokacijama u Izbici/Izbicë. Ubijeni muškarci bili su uglavnom stariji ljudi, prosečne životne dobi između 60 i 70 godina. Kombinovani iskazi trojice preživelih, koji su svedočili u MKSJ, pokazuju da je streljanje preživilo ukupno 14 muškaraca.²⁷ Pripadnici OVK su tela ubijenih pokopali u 127 grobova, u neposrednoj blizini poljane gde su se rasljeni ljudi okupili pre dolaska srpskih snaga. Među 127 pokopanih bila su i dva vojnika OVK, Hamdi (Ajet) Doqi (15.05.1955) iz sela Krnjince/Kērnice i Sami (Jashar) Loshi (1974) iz sela Padališe/Padalishë.²⁸ Po povratku u Izbicu/Izbicë, seljani nisu pronašli ni grobove ni tela. Snage VJ/MUP premestile su tela pre ulaska NATO snaga na Kosovo. Većina tela je premeštena na groblje u Kosovskoj Mitrovici, dok je izvestan broj prebačen u Srbiju i pokopan u tajne grobnice, na policijskom terenu u Petrovom Selu.

Više naređenja i borbenih izveštaja VJ, koji čine spis predmeta IT-05-87-T, potvrđuju da se u vreme ubistva u selu Izbica/Izbicë izvodila zajednička akcija VJ/MUP. Snage VJ koje su učestvovale u operaciji uništenja "šiptarsko-terorističkih snaga" u opštini Srbica/Skenderaj bile su 37. i 125 brigada. U akciji je učestvovalo sedam PJP četa, od kojih su dve imale zadatku da svoje aktivnosti koordiniraju sa 37. motorizovanom brigadom. Diković je pred sudom najpre tvrdio da njegove jedinice nikada nisu naišle na civile na području Izbice/Izbicë²⁹,

²⁴ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, dokazni predmet broj P02246, izjava svedoka Milazim Thaći.

²⁵ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, dokazni predmet broj P2525, izjava svedoka Sadik Januzi.

²⁶ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, Presuda, str. 228-265.

²⁷ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, Presuda, str. 211.

²⁸ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, dokazni predmet broj P02436, izjava svedoka Liri Loshi..

²⁹ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, transkript svedočenja Ljubiša Dikovića, 10. i 11.12.2007.

međutim, kasnije je izjavio da su u samoj Izbici/Izbicë “prekidali [...] dejstva, izvodili ljude”, i dodao da se tada ispred njega nalazila neka jedinica MUP.³⁰ Kasnije je ponovo potvrdio taj kontakt sa civilima.³¹

8. Relevantni zaključci iz presude u predmetu IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*

Paragraf 562. “U vezi s optužbama vezanim za seksualna zlostavljanja u selu Ćirez/Qirez negde sredinom aprila 1999. godine, neposredne dokaze predočila su dva očevica, odnosno Xhevahire Rrahmani i svedokinja K24. Njihova svedočenja najvećim delom nisu osporavana i ona se, osim nekih protivrečnosti u pogledu identifikovanja uniformi izvršilaca tih krivičnih dela, opšte uzevši, podudaraju. Veće je takođe prihvatiло određene forenzičke informacije relevantne za sudbinu nekih od navedenih žrtava, koje se podudaraju sa iskazima svedokinja Rrahmani i K24. Veće stoga prihvata njihova svedočenja.”

Paragraf 564. –“Veće je čulo iskaze i jednog broja svedoka koji su bili u sastavu VJ ili MUP, kao što su Ljubiša Diković, Sladan Pantić, Petar Damjanac, Nebojša Bogunović i Dragan Živanović, čija se svedočenja kose s određenim aspektima iskaza svedoka tužilaštva u vezi sa Srbicom. Delovi njihovih svedočenja koji se smatraju pouzdanim iznose se u daljem tekstu.”

Paragraf 568. “Pred Većem su izneti dokazi i o razmeštanju i kretanju snaga SRJ/Srbije u opštini Srbica pre NATO bombardovanja. Pojačanja PJP iz Srbije bila su stacionirana u fabrici ‘Feronikl’ u Glogovcu još od maja 1998. godine, a snage VJ i MUP bile su koncentrisane nedaleko od sela Poljance, smeštenog u blizini mesta Srbica. Prema rečima optuženog Lazarevića, zajedničke operacije VJ i MUP 1999. godine bile su daleko manjeg obima nego 1998. godine i vodile su se u ’žarištima’ OVK kao što su područje Drenice i šire područje planine Čičavica. U tim akcijama, MUP se direktno sukobljava s OVK, a VJ ih je podržavao ’pokretom, manevrom i vatrom’.”

Paragraf 569. “Ljubiša Diković, koji je bio komandant 37. motorizovane brigade VJ i čija je zona odgovornosti obuhvatala Drenicu, posvedočio je da je jedna borbena grupa iz njegove brigade, Borbena grupa 37, tamo stigla 7.03.1999. godine, dok im se ostatak brigade, ojačan s oko 100-150 dobrovoljaca, pridružio početkom aprila.”

Paragraf 570. “Dragan Živanović, komandant 125. motorizovane brigade koji je u to vreme takođe bio na tom području, posvedočio je da su se u drugoj polovini marta 1999. godine intenzivirali napadi OVK na snage VJ u rejonu

---

³⁰ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, transkripti svedočenja Ljubiše Dikovića, 11.12.2007.

³¹ MKSJ, predmet br. IT-05-87-T, *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, transkripti svedočenja Ljubiše Dikovića, 11.12.2007.

Drenice. Dana 18.03.1999. godine, optuženi Lazarević sačinio je plan izvođenja akcije za razbijanje OVK u rejonu severne Drenice i Podujeva. Dana 19.03, Zajednička komanda izdala je naređenje kojim se jedinicama 37. motorizovane brigade nalaže da, zajedno s jedinicama iz 125. motorizovane brigade i jedinicama PJP iz Kosovske Mitrovice i Peći, napadnu OVK duž pravca sela Mikušnica/Mikushnicë, Donje Prekaze, Poljance, oko tri kilometra od Ćireza. Kao što stoji u Dikovićevom Dnevnom operativnom izveštaju od 20. 03.1999. godine, jedinice 37. motorizovane brigade "angažuj[u] se na suzbijanju terorizma pravcem: s. Balinci-s. Ljubovac-s. Poljance [...] po naređenju komandanta PrK". Zajedničke snage stigle su na to područje negde oko 20. ili 21. marta 1999. godine. Tada nisu videle civile. U operaciji razaranja rovova OVK i drugih utvrđenih vatrenih položaja korišćeno je šest tenkova. Jedinice 125. motorizovane brigade trebalo je da formiraju komandno mesto u fabrici municije u Srbici i u koordinisanoj akciji 37. motorizovane brigade i snaga MUP trebalo je da izvrše deblokadu pravca Klina-Srbica i mesta Srbica. Zatim je trebalo da nastave akciju i razbiju snage OVK na područjima Donje Prekaze i Poljance."

Paragraf 594. "Više naređenja i borbenih izveštaja VJ usvojenih u spis potvrđuje da se u vreme ubistava u Izbici u opštini Srbica izvodila zajednička akcija VJ/MUP. Dana 22. marta 1999. godine Zajednička komanda izdala je 'odluku, za uništenje 'ŠTS, u rejonu Donje Drenice. 'Odluka, je predviđala napad u istočnom delu Srbice, na pravcu sela Poljance/Polac-Trstenik-Prelovac-Likošane. Snage VJ koje su učestvovale u tom napadu u opštini Srbica bile su 37. i 125. motorizovana brigada. U akciji je učestvovalo sedam PJP četa, od kojih su dve trebale da se koordinišu sa 37. motorizovanom brigadom."

Paragraf 595. "Dana 24. marta 1999. godine, Zajednička komanda izdala je još jedno naređenje jedinicama VJ da pruže podršku MUP u razbijanju i uništenju 'ŠTS' u rejonu Drenice (u daljem tekstu: Operacija Drenica). Prema tom naređenju, cilj je bio da se blokira 'ŠTS' u širem rejonu više sela, uključujući sela Kladernica, Turićevac, Voćnjak i Broćna. Diković je postupio prema tom naređenju, premestivši svoje komandno mesto na područje Rudnika, sela na severozapadu opštine Srbica. On je takođe svoju borbenu grupu angažovao duž pravca sela Rudnik, Vitak, Kladernica, Voćnjak i Broćna, kao što je zabeleženo u naređenju i dnevnim operativnim izveštajima brigade.

Borbena grupa je bila u tom rejonu nekoliko dana i zaustavila se na jednom mestu iznad Voćnjaka. Diković je posvedočio da se borbena grupa sukobila s OVK u navedenoj zoni pružajući podršku MUP i da je verovatno koristila tenkove kako bi uništila vatrene položaje koje je OVK formirao na pravcu napada."

Paragraf 598. "U Izveštaju od 28. marta takođe je zabeleženo: U narednim

dejstvima u rejonu s-Voćnjaka očekujemo zbegove sa više hiljada civila. Zato je Diković tražio uputstva za postupak sa istima jer jedinica nema snage i sredstava za blokiranje zbegova i sprovođenje van zone b/d.

Objasnio je da je jednostavno izneo mogućnost koja mu je izgledala realna s obzirom na velik broj snaga OVK na datom području i njihovu strategiju korišćenja civila kao štita. Na osnovu ovog zahteva bio je poslat jedan oficir iz Prištinskog korpusa koji je Dikoviću rekao da, u slučaju da se pojave civili, njegova jedinica treba da obustavi svoja dejstva i pošalje ih obezbeđenim pravcem na neko bezbedno područje. Za to bi bio zadužen MUP, koji bi i pomagao civilima. Na pitanje da li se to ikada dogodilo, Diković je prvo rekao da njegova borbena grupa nije nikada naišla na civile na tom području. Međutim, kasnije je izjavio **da su u samoj Izbici 'prekidali [...] dejstva, izvodili ljude'**, i dodao da se tada ispred njega nalazila neka jedinica MUP. Kasnije je ponovo potvrdio taj kontakt sa civilima rekavši da je zaustavio akciju zato što su snage naišle na civile na području Izbice i da je zbog toga krenuo natrag prema Srbici umesto da produži prema Broćni, kao što je bilo predviđeno.”

Paragraf 601. “Dikoviću, koji je sa svojom jedinicom bio u širem rejonu Izbice 27. i 28. marta 1999. godine, postavljeno je pitanje da li su on ili njegove snage ikad učestvovali u uklanjanju tela iz grobova u Izbici i da li je on ikada učestvovao u nekoj za to vezanoj istrazi. On je odgovorio da ne zna za masovnu grobnicu u Izbici, da nikada nije učestvovao u istražnim radnjama u vezi s nekom masovnom grobicom niti da je ikada bio za tako nešto ovlašćen”.

Paragraf 605. “Veću je dostavljen obiman forenzički materijal relevantan za identitet lica ubijenih u Izbici. Ti dokazi su pripremani u različito vreme i na različitim lokacijama, zbog uklanjanja tela iz grobova u Izbici. Izveštaji takođe pokazuju da je izvestan broj od 118 žrtava iz Izbice navedenih u Prilogu F, osim jedne koja nije navedena, završio u Petrovom Selu, dok su ostali pokopani na groblju u Kosovskoj Mitrovici. Konkretna analiza svih dokaza vezanih za svaku pojedinu navedenu žrtvu može se pronaći u Dodatku A Presude.”

Paragraf 614. “Velik broj žrtava iz Izbice pokopan je u Kosovskoj Mitrovici, a ne u Petrovom Selu. Jon Sterenberg, šef Odeljenja MKNL za iskopavanje i pregled, posvedočio je da je MKNL takođe sproveo DNK analizu u cilju identifikovanja posmrtnih ostataka lica pokopanih na Kosovu. Uzorke ostataka MKNL-u dostavio je UNMIK kako bi im se omogućilo da, za svrhe identifikovanja, uporede DNK s uzorcima rodbine. Na osnovu poređenja uzoraka identifikovano je više žrtava u Izbici.”

Paragraf 622. “Neposredne dokaze u vezi s optužbama za seksualno

zlostavljanje u selu Ćirez negde sredinom aprila 1999. godine iznele su dve svedokinje, odnosno Xhevahire Rrahmani i svedokinja K24.”

Paragraf 633. “Poslednji put kad su izveli pet devojaka, vojnici su žicom zavezali vrata od štale. Ubrzo je došao onaj plavokosi vojnik i rekao Miridiye Dibrani, Tahire Shalaku (majka Rrahmanijeve) i Fahrije Ademi da podu s njim. Uradile su što im je rekao, vrata su zatim zatvorena i svedokinja K24 i Rrahmanijeva čule su tri pucnja. Nijedna od osam žena nije više nikada viđena živa. Rrahmani je posvedočila da je petnaestak minuta kasnije jedan vojnik, kog ranije nisu videle i koji je nosio istu vrstu crne i smeđe uniforme, došao u štalu i rekao ženama da se vrate u Kožicu.”

Paragraf 640 “(...) Dana 21. aprila, prema jednom drugom izveštaju koji je Diković poslao Komandi Prištinskog korpusa, 3. motorizovani bataljon 37. motorizovane brigade nalazio se na području Ćireza. U izveštaju se takođe pominje činjenica da snage MUP u tom rejonu nisu učestvovale ni u jednoj akciji i da nisu preduzele ništa da bi kontrolisale teritoriju, već su se njeni pripadnici uglavnom bavili ‘klanjem stoke i prikupljanjem ratnog plena’.”

Paragraf 644. “Diković je prihvatio da su, uprkos svim njegovim preduzetim merama, neki njegovi vojnici ipak počinili zločine u prvoj polovini aprila. Evidencija Prištinskog korpusa pokazuje da je od 10. do 15. aprila više lica iz Dikovićeve jedinice učestvovalo u ubijanju muškaraca kosovskih Albanaca na području Gornje Kline, nakon čega su se rešavali leševa bacajući ih u bunare. Evidencija takođe pokazuje da je jedan drugi čovek, dobrovoljac iz Dikovićeve jedinice, u selu Krasimirovac/Krasimirofc i njegovoј okolini, nedaleko od Ćireza, ubio više muškaraca kosovskih Albanaca i odvodio žene iz izbegličkih kolona.”